

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGZ
22 februari 2024 (mondelinge uitspraak 15 februari 2024)

Klager: Dhr. XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX, verblijf houdend in Vincent van Gogh, locatie XXXXXXXX, te XXXXXXXX.

Klager wordt ondersteund door mw. XXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw. dr. XXXXXXXX, psychiater, wordt vervangen door mw. XXXXXXXX, verpleegkundig specialist

Zitting: 15 februari 2024 te XXXXXXXX

Klachtnummers: 24.014

1. De klacht

De klachtmelding betreft de aanzegging voor het insluiten (separatie)

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klachten ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 5 februari 2024 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 6 februari 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend tegen de beslissing tot tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg. Deze is op 12 februari 2024 ongegrond verklaard door de klachtencommissie.
- Op 12 februari 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 12 februari 2024. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 6 februari 2024 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 15 februari 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op XXXXXXXX. Uit de overgelegde stukken is gebleken dat klager lijdt aan een psychische stoornis, in de vorm van schizofrenie en een stoornis in het gebruik van middelen. Deze stoornis leidt tot ernstig nadeel, gelegen in ernstig lichamelijk letsel, ernstig psychische schade, maatschappelijke teloorgang en hinderlijk gedrag van het oproepen van agressie bij anderen. Klager heeft recent een ernstig geweldsincident veroorzaakt en er is sprake van ernstige paranoïde psychoses met oninvoelbaar gedrag en onvoorspelbaarheid.

Op 13 juni 2023 heeft de rechter besloten tot het verlenen van de zorgmachtiging, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het opnemen in een accommodatie, insluiten en het beperken van de bewegingsvrijheid zijn toegewezen.

Op 23 januari 2024 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging. De gedwongen zorg zal volgens de toelichting onder andere bestaan uit het insluiten van klager. Op diezelfde datum heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

De zorgmachtiging is opgelegd voor de duur van een jaar.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klachten gegeven; deze worden hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het sinds maandag met klager gaat, antwoordt hij dat het hetzelfde is gebleven. Klager vindt dat het moeizaam gaat, maar hij mag wel naar de tuin. Ook mag klager twee keer per week douchen en een sigaretje roken. Klager geeft aan dat hij langzaam wat meer ruimte krijgt. Klager voelt zich sinds de separatie rustiger. Hij is beter ingesteld op de medicatie en is rustiger in zijn hoofd. Klager vindt dat hij uit de separeer kan nu hij rustig is. Eventueel met een kamerprogramma.

De PVP geeft aan dat dat de duur van de separatie niet in verhouding is met de proportionaliteit, subsidiariteit en de doelmatigheid.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd antwoordt hij dat hij alles heeft kunnen toelichten. Klager geeft aan dat hij bang is depressief te worden nu het separeren zo lang duurt.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klager nog steeds in de separeer verblijft door onder andere zijn voorgeschiedenis, ontstaan vanuit achterdocht en paranoïde ideeën. Deze achterdocht en paranoïde gedachten zijn nog steeds aanwezig. Klager heeft meermaals op

andere afdelingen incidenten veroorzaakt. Deze incidenten kenmerken zich als een onvoorspelbare escalatie waarbij door begeleiding vooraf geen signalen worden ontvangen. Deze incidenten zijn heftig voor zowel medewerkers als medepatiënten. Dit beeld van klager is tot op heden niet essentieel gewijzigd waardoor er nog steeds met vijf tot zes medewerkers toenadering wordt gezocht. Inmiddels is er andere medicatie ingezet waarop gekeken moet worden of deze nog verhoogd moet worden. Wanneer het beeld stabiel wordt, kan het insluiten worden afgeschaald.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klager eens positief is getest op amfetamine. Dit zou het gedrag van klager kunnen versterken. Op dit moment kan klager niet aan drugs komen doordat hij in de separeer verblijft. Op de afdeling is helaas drugs aanwezig waardoor er sprake is van kwetsbaarheid bij klager.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klachten de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechter op 13 juni 2023 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 23 januari 2024 blijkt dat klager zeer heftige agressie heeft laten zien, hoogstwaarschijnlijk voortvloeiend uit het huidige psychiatrisch toestandbeeld.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 23 januari 2024 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Zij heeft dezelfde dag overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissing

gegeven en hem op 23 januari 2024 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Ten aanzien van de klacht (verplichte zorg middels insluiting)

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat er noodzaak is geweest om klager te plaatsen in de separeerruimte in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz. De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel.

Klager is bekend met een recidiverende paranoïde psychose. Klager heeft meerdere malen heftige incidenten veroorzaakt waarbij er vooraf geen signalen aanwezig waren die zichtbaar zijn voor het personeel en de behandelaren. Zonder een verblijf in de separeerruimte zou een zodanig psychiatrisch toestandsbeeld in stand blijven dat er zich bij klager en anderen ernstig nadeel voor zou doen in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat het verblijf in de separeerruimte ernstig nadeel kan afwenden. Klager was onvoorspelbaar in zijn gedrag waarbij er op verschillende momenten onverwachts escalaties plaatsvonden. De commissie overweegt bovendien dat een verblijf in de separeerruimte zorgpersoneel beschermt tegen gevolgen die bijvoorbeeld door opnieuw onvoorspelbaar agressief gedrag zouden kunnen optreden.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven). De commissie acht het verder van belang dat het verblijf in de separeerruimte ten doel heeft om verdere escalatie te voorkomen en er door het tijdelijk afsluiten van contact enige stabiliteit voor klager zou volgen, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

De commissie overweegt dat van de voorgestelde verplichte zorg mag worden verwacht dat deze bij klager positief effect zal hebben. Door het verblijf in de separeerruimte is het acute gevaar van agressie naar derden afgewend en wordt de veiligheid van klager gewaarborgd. Een veiligheid die op dat moment niet op een andere manier was te borgen, ondanks de vaststelling dat klager hier tevens wel onder lijdt. Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde verplichte zorg in overeenstemming met artikel 8:9 Wvvgz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt. Uit de stukken blijkt dat klager onvoldoende inzicht heeft in zijn handelen. Wel wordt de medicatie nu aangepast waardoor de verwachting is dat klagers psychische toestand verbetert. Zodra dit blijkt zal het insluiten worden afgeschaald. De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toepassing van verplichte zorg te voorkomen.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan. De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg in de vorm van het verblijf in de separeerruimte inhoudelijk op grond van artikel 8:9 Wvggz ongegrond.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXXXX, voorzitter,
Dhr. drs. XXXXXXXX, psychiater
Dhr. XXXXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *Dhr. XXXXXXXXX, klager,*
- *Mw. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon*
- *Dhr. XXXXXXXXX, advocaat,*
- *Mevr. XXXXXXXXX, psychiater, aangeklaagde,*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. XXXXXXXXX, vice-voorzitter klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*